

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31**Tid:** 2020-02-20 kl. 08:00-13:55**Plats:** Knistad herrgård, Skövde

Innehållsförteckning	Diariernr	Sida
§ 14 Val av protokollsjusterare		4
§ 15 Fastställande av dagordning		5
§ 16 Föregående mötesprotokoll		6
§ 17 Anmälan av informationshandlingar	2020/4	7
§ 18 Anmälan av delegationsbeslut	2020/1	8
§ 19 Inkomna remisser, promemorior och motioner		9
§ 20 Kurser och konferenser		10
§ 21 Frågor		11
§ 22 Aktuell information		12
§ 23 Uppföljning - Intern kontroll 2019	2018/3253	13
§ 24 Remissutgåva - Hållbarhetsprogram 2021-2025	2019/2902	14
§ 25 Ajournering		15
§ 26 Verksamhetsberättelse 2019 - Länstrafiken	2019/179	16
§ 27 Region Halland - Regional Cykelplan 2020-2029	2019/2995	17
§ 28 Remiss - Skogsstyrelsens gemensamma målbilder för god miljöhänsyn	2019/3071	18
§ 29 Överenskommelse Krösatågssamarbete	2019/318	19
§ 30 Remiss - Målbild 2040 för Region Östergötlands engagemang i regional tågtrafik	2019/2763	20-21
§ 31 Övrigt - kontrollmoment		22

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00-13:55

Plats: Knistad herrgård, Skövde

Närvarande

- Beslutande**
- Marcus Eskdahl (S) ordförande
  - Leif Andersson (C) 1:e vice ordf.
  - Eva Nilsson (M) 2:e vice ordf.
  - Jeanette Söderström (S)
  - Berry Lilja (S) ers. Simon Johansson (S)
  - Arnold Carlzon (KD)
  - Bengt Sverlander (KD)
  - Bengt Petersson (C)
  - Carl Fridolfsson (BA)
  - Curt Carlsson (L)
  - Etelka Huber (MP)
  - Tommy Bengtsson (V)
  - Carl-Johan Lundberg (M)
  - Anders Gustafsson (SD)
  - Robert Andersson (SD)
- Ersättare**
- Liza Oswald (S)
  - Gabriella Mohlin (S)
  - Erik Lagärde (KD)
  - Mikael Karlsson (L)
  - Anders Bengtsson (M)
  - Lis Melin (M)
  - Jan-Olof Svedberg (SD)
- Övriga**
- Kristina Athlei, regional utvecklingsdirektör
  - Carl-Johan Sjöberg, trafikdirektör
  - Elisabet Eriksson, enhetschef regional utveckling
  - Lars Wallström, controller
  - Maria Cannerborg, miljöchef §§ 22-24
  - Charlie Drab, tågchef Länstrafiken §§ 22-31
  - Linda Byman, nämndsekreterare

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31**Tid:** 2020-02-20 kl. 08:00-13:55**Plats:** Knistad herrgård, Skövde**Justering**

Sekreterare

_____
Linda Byman

Ordförande

_____
Marcus Eskdahl

Justerare

_____
Bengt Petersson (C)_____
Robert Andersson (SD)

Protokollet är justerat 2020- - och justeringen är tillkännagiven på Region Jönköpings läns anslagstavla samma dag.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 14

Val av protokollsjusterare

Nämnden utser Bengt Petersson (C) och Robert Andersson (SD) att justera protokollet tillsammans med ordföranden.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 15

Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställs enligt utskickat förslag, med följande tillägg:

- Nämndens egna kontrollmoment tas upp under punkten övrigt.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 16

Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll anmäls och läggs till handlingarna.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 17

Anmälan av informationshandlingar

Diarienummer: RJL 2020/4

Sammanställning av informationshandlingar anmäls och läggs till handlingarna.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 18

Anmälan av delegationsbeslut

Diarienummer: RJL 2020/1

Sammanställning av vidaredelegationsbeslut anmäls och läggs till handlingarna.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 19

Inkomna remisser, promemorior och motioner

Sammanställningen anmäls och läggs till handlingarna.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 20

Kurser och konferenser

Presidiet har tagit beslut om deltagande vid följande kurser och konferenser:

- Kollektivtrafikdagen 2020, den 13 maj i Stockholm.
En från den politiska ledningen och en från oppositionen ges
möjlighet att delta.

Sammanställning och rapporter över ledamöternas deltagande vid kurser
och konferenser anmäls och läggs till handlingarna.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31**Tid:** 2020-02-20 kl. 08:00**Plats:** Knistad herrgård**§ 21****Frågor**

Inga frågor har inkommit till dagens sammanträde.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 22

Informationsärenden och aktuellt

Regionala utvecklingsdirektören informerar:

- Pågående och aktuella frågor som lyfts från regeringskansliet.
- Planering inför almedalsveckan 2020.
- Det fortsatta arbetet med den regionala utvecklingsstrategin.

Trafikdirektören informerar:

- Införande av nytt biljett och betalsystem.
- Samråd i kommunerna pågår inför revidering av nytt trafikförsörjningsprogram.
- Förstudie ny tågdepå i Nässjö. Nämnden kommer att ges möjlighet att yttra sig i ärendet inför beslut i regionstyrelse och regionfullmäktige.
- Länstrafikens interna kontrollmoment 2019.

Lars Wallström redogör för genomförda kontrollmoment 2019, resultat och slutsatser.

Miljöchef, Maria Cannerborg, informerar om de ändringar och justeringar som införts i remissutgåva program för hållbar utveckling inför beslut vid dagens sammanträde.

Tågchef Charlie Drab informerar om ny trafikupphandling Krösatågen. Ärendet är belagt med upphandlingssekretess.

Trafikdirektören redovisar nämndens egna kontrollmoment, mätetal och indikatorer.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 23

Uppföljning - Intern kontroll 2019

Diarienummer: RJL 2018/3253

Beslut

Nämnden

- Godkänner uppföljning av intern kontrollplan för 2019.

Sammanfattning

Regionledningskontoret återredovisar i rapport resultatet av de kontrollmoment som genomförts inom ramen för den intern kontrollplan som nämnden beslutat för 2019. Rapporten redovisar resultat av kontrollmomenten samt förslag till åtgärder.

Beslutsunderlag

- Missiv daterad 2020-02-10
- Uppföljning av intern kontrollplan 2019, rapport.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 24

Remissutgåva - Hållbarhetsprogram 2021-2025

Diarienummer: RJL 2019/2902

Beslut

Nämnden

1. Godkänner föreliggande förslag till remissutgåva - Hållbarhetsprogram 2021-2025.
2. Synpunkter som inkommit från Moderaterna och Sverigedemokraterna överlämnas till den parlamentariska referensgruppen inför vidare behandling av hållbarhetsprogrammet.

Sammanfattning

Nuvarande program för hållbar utveckling gäller under perioden 2017-2020. Under 2019 har en remissutgåva till nytt hållbarhetsprogram 2021-2025 tagits fram.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag presidiet 2020-02-03
- Remissutgåva Hållbarhetsprogram 2021-2025 med bilagor.
- Följebrev till remissutgåva.
- Tjänsteskrivelse daterad 2020-01-09.

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Eva Nilsson (M) lämnar för Moderaterna yrkanden på hållbarhetsprogram 2021-2025 enligt *Bilaga 1*.

Anders Gustafsson (SD) lämnar för Sverigedemokraterna yrkanden på hållbarhetsprogram 2021-2025 enligt *Bilaga 2*.

Ordföranden föreslår att yrkandena överlämnas och behandlas som synpunkter i den parlamentariska referensgruppens inför vidare behandling av hållbarhetsprogrammet.

Förslaget bifalls av Moderaterna och Sverigedemokraterna.

Bengt Peterson (C), Berry Lilja (S), Jeanette Söderström (S), Eva Nilsson (M), Anders Gustafsson (SD) och Curt Carlsson (L) yrkar bifall till föreliggande förslag av remissutgåva - Hållbarhetsprogram 2021-2025.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 25

Ajournering

Sammanträdet ajourneras kl.11.45 för lunch och återupptas kl. 12.40.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 26

Verksamhetsberättelse 2019 - Länstrafiken

Diarienummer: RJL 2019/179

Beslut

Nämnden

- Godkänner verksamhetsberättelse för 2019 avseende verksamhetsområdena Länstrafiken och Regionledningskontoret med verksamhetsnära funktion inom nämndens ansvarsområde.

Sammanfattning

I januari 2019 godkände nämnden verksamhetsplaner och budget för förvaltningens verksamhetsområden som verkar inom nämndens ansvarsområde. Verksamhetsberättelserna för 2019 ger återrapportering av verksamhetsplan och budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2020-02-10
- Verksamhetsberättelse 2019 Länstrafiken
- Verksamhetsberättelse 2019 Regionledningskontor med verksamhetsnära funktion – för information

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 27

Region Halland - Regional Cykelplan 2020-2029

Diarienummer: RJL 2019/2995

Beslut

Nämnden

- Godkänner föreliggande yttrande som svar till Region Halland.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerat förslag ”Regional cykelplan 2020-2029”. Region Jönköpings län bedömer att cykelplanen omfattar alla delar som förväntas av liknande dokument. Med en lång tidsplan och tydlig beskrivning av behoven och prioriteringar ger den en god grund för det fortsatta arbetet. Region Jönköpings län har därför inget att tillägga remissen utan önskar ett fortsatt gott samarbete för att gemensamt se helheten och potentialen för att i framtiden överbrygga länsgränsen med hjälp av cykeln.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag presidiet 2020-02-03
- Missiv daterad 2020-01-16
- Förslag till yttrande
- Regional Cykelplan 2020-2029, Region Halland

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 28

Remiss - Skogsstyrelsens gemensamma målbilder för god miljöhänsyn

Diarienummer: RJL 2019/3071

Beslut

Nämnden

- Godkänner föreliggande yttrande som svar till Skogsstyrelsen.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerat förslag till nya målbilder för god miljöhänsyn gällande kulturmiljöer. Remissen innehåller fyra reviderade och en ny målbild gällande kulturmiljöer/övriga kulturhistoriska lämningar och en handledning till kulturmiljövården.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag presidiet 2020-02-03
- Missiv daterat 2020-01-15
- Förslag till yttrande daterat 2020-02-20
- Remiss: Skogssektorns gemensamma målbilder för god miljöhänsyn – nya och reviderade målbilder

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 29

Överenskommelse Krösatågssamarbete

Diarienummer: RJL 2019/318

Beslut

Nämnden

- Godkänner förslag till ”Överenskommelse inför beslut om allmän trafikplikt för Krösatågs- och Kustpilen-systemet.”

Sammanfattning

Överenskommelsen avser beslut inför den kommande upphandlingen av Krösatåg och Kustpilen med trafikstart i december 2021.

Överenskommelsen innebär att berörda län är överens om att gemensamt genomföra upphandlingen och fatta trafikpliktsbeslut för sin trafik.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag presidiet 2020-02-03
- Missiv daterad 2020-01-23
- Överenskommelse inför beslut om allmän trafikplikt för Krösatågs- och Kustpilen-systemet.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 30

Remiss - Målbild 2040 för Region Östergötlands engagemang i regional tågtrafik

Diarienummer: RJL 2019/2763

Beslut

Nämnden

1. Ger presidiet i uppdrag att skriva fram ett politiskt yttrande som svar till Region Östergötlands engagemang i regional tågtrafik med målbilden 2040.
2. Yttrandet anmäls på nämndsammanträdet i mars.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerat förslag. Region Jönköpings Län och Östgötatrafiken har ett nära samarbete kring regional tågtrafik genom Östgötapendeln på sträckan mellan Mjölby och Tranås.

Region Jönköpings län anser sammanfattningsvis att det finns behov av att den strategiska trafikutvecklingen i planen behöver göras med åtanke om att koppla ihop regionerna på sikt genom höghastighetsbanorna.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag presidiet 2020-02-03
- Missiv daterat 2020-01-23
- Förslag till yttrande daterat 2020-02-20
- Remiss Målbild 2040 för Region Östergötlands engagemang i regional tågtrafik

Yrkanden/förslag till beslut på sammanträde

Berry Lilja (S) föreslår att presidiet ges i uppdrag att skriva fram ett politiskt yttrande där det framgår att Krösatågen bör sträcka sig till Linköping utan byten på sikt (målbild 2040). Detta skulle medföra att arbetsmarknaden, och sjukvårdsregionen stärks samt att högskoleorterna får ett bättre utbyte.

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

Eva Nilsson (M), Curt Carlsson (L), Arnold Carlzon (KD), Leif Andersson (C), Anders Gustafsson (SD), Tommy Bengtsson (V), Etelka Huber (MP) och Carl Fridolfsson (BA) ställer sig bakom Berry Liljas förslag.

Beslutets antal sidor

2

Nämnd för trafik, infrastruktur och miljö §§ 14-31

Tid: 2020-02-20 kl. 08:00

Plats: Knistad herrgård

§ 31

Övrigt - Kontrollmoment

Beslut

Nämnden

- Ger regionledningskontoret i uppdrag att som nämndens kontrollmoment 2020 redovisa säkring av biljettintäkter enligt samma upplägg som 2019.

Sammanfattning

Enligt reglementet för intern styrning och kontroll ska nämnderna årligen fastställa en intern kontrollplan med utgångspunkt från den regionövergripande planen.

Nämnden ges möjlighet att ha egna kontrollmoment inom nämndens verksamhetsområde.

Hållbarhetsprogram 2021- 2025

För att utvecklingen framåt ska vara hållbar måste vi uppnå hållbarhet inom alla tre hållbarhetsdimensionerna – ekologiskt, socialt och ekonomiskt. De tre dimensionerna måste också hela tiden samverka och förhålla sig till varandra.

I remissutgåvan av Hållbarhetsprogrammet står att läsa;

”Ekonomisk hållbarhet innebär att förvalta och utveckla mänskliga och materiella resurser på ett långsiktigt hållbart sätt. Vi verkar för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt där varje generation bär kostnaderna för den service som den generationen beslutar om och själv konsumerar.”

Moderaterna instämmer i denna skrivning och ställer sig frågande till hur detta uppnås i programmet där en mängd ofinansierade förslag förekommer som inte har hanterats vare sig i något investeringsprogram eller i någon budgetprocess.

Yrkande från moderaterna i Region Jönköpings län;

- Moderaterna yrkar på en mer transparent process när det gäller alla typer av planer och policys. Processen bör börja med att regionsstyrelsen sätter ramar och ger direktiv. (Jmf budgetprocessen och direktiv 1 och 2.)
- Moderaterna yrkar på att delmål 2 på sidan 8 utgår och hänförs till budgetprocessen då bedömningen av kostnaden för detta mål uppgår till 182 miljoner kronor.

”Användningen av värme och el i våra fastigheter och verksamheter ska minska. År 2025 ska levererad energi understiga 145 kWh/m². ”
- Moderaterna yrkar på att sista meningen på sidan 5 utgår.

”Mångfald är ett viktigt område, där vi sätter särskilt fokus på att främja integration av medarbetare med utländsk bakgrund.”

Samtliga diskrimineringsgrunder är lika mycket värda i lagen, de är sidoordnade. Varför betona någon grund särskilt?
- Moderaterna yrkar på att begreppet ”förnybara” på alla ställen det förekommer i programmet byts ut mot icke-fossilt.
- Moderaterna yrkar på att delmål 2 på sidan 10 utgår och hänförs till budgetprocessen då bedömningen av kostnaden för detta mål inte finns angiven samt att ängsytor och insektshotell i nära anslutning till sjukhus inte är förenligt med social hållbarhet för t.ex. pollenallergiker samt att ventilationen till känsliga utrymmen riskerar att påverkas av pollen och insekter.

”Utöka andelen ängsytor med 20 000 m² kring våra sjukhus samt uppföra insektshotell.”
- Moderaterna yrkar på att delmål 2 på sidan 14 utgår.

”År 2021 ska vi utreda hur avvägningen mellan hållbarhetskrav, risk och avkastning kan hanteras i syfte att ställa mer långtgående krav avseende social hållbarhet och miljö i vår kapitalförvaltning.”

Målets syfte beaktar inte samtliga tre hållbarhetsdimensioner.

Pkt 11 Remissutgåva hållbarhetsprogram

Sverigedemokraterna yrkar att remissversionen ändras enligt nedan:

* Text stryke

* Text läggs till

Sida 5 DELMÅL

Ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv ska ingå i analyser, resursfördelning och beslutsfattande i organisationens verksamheter och projekt.

Samtliga medarbetare ska ha kunskap om vad normmedvetenhet och icke-diskriminering innebär i praktiken.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

~~Genomföra särskilda kompetensutvecklingsinsatser inom jämlikhets- och jämställdhetsintegrering för politiker, chefer, HR-partners, verksamhetsutvecklare, utvecklingsledare och andra strategiskt viktiga funktioner.~~

Se över, och vid behov komplettera, befintligt beslutsstöd och utbildningsutbud.

Följa upp jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv när vi utvecklar och förbättrar våra verksamheter, samt när vi beviljar finansiellt stöd och projektmedel.

Fler invånare uppfattar vården jämlik.

~~Målgruppsanpassa stöd för att ge medarbetarna de verktyg de behöver.~~

~~Anpassa befintligt stöd för förbättrings- och kvalitetsarbete till att omfatta normmedvetenhet.~~

~~Erbjuda coaching i normmedvetenhet och icke-diskriminering för verksamheterna.~~

Sida 6 DELMÅL

Sjukfrånvaron ska ligga på en låg och stabil nivå och skillnaden i sjukfrånvaro mellan ~~olika kön eller~~ yrkeskategorier ska vara låg.

Alla medarbetare upplever att de har lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter ~~oberoende av kön, ålder, religion, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller könsidentitet och könsuttryck.~~

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Följa Region Jönköpings län rehabiliteringsprocess och komplettera den med frågor om våld i nära relationer.

Arbeta aktivt med det systematiska arbetsmiljöarbetet, inklusive hälsofrämjande åtgärder.

Utveckla befintliga verktyg som stödjer det systematiska arbetsmiljöarbetet, till exempel arbetsmiljöronder och checklistor.

Arbeta aktivt och systematiskt med diskrimineringslagens regler om aktiva åtgärder för lika rättigheter och möjligheter.

Coacha HR-partners i hur de i sin tur kan stötta chefer i arbetet.

Sida 8 DELMÅL

Vi ska minska vår klimatpåverkan från direkt påverkbara utsläpp med 30 procent år 2025 jämfört med 2018.

Användningen av värme och el i våra fastigheter och verksamheter ska minska. År 2025 ska levererad energi understiga 145 kWh/m².

År 2022 har vi tagit fram handlingsplaner för de mest betydande klimatriskerna för vår verksamhet.

Genom en hållbar byggprocess ska vi under programperioden minska klimatpåverkan från om- och nybyggnationer.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Köpa in mer klimatneutral el exempelvis kärnkraft, vattenkraft och solkraft.

Den egna produktionen av förnybar energi ska öka med 2 GWh under programperioden.

Välja och följa byggnadsmaterial som är mindre klimatbelastande och med låga driftskostnader under hela livslängden.

Sida 9 DELMÅL

År 2025 ska:

bussar i allmän kollektivtrafik drivas med 100 procent förnybara drivmedel,

dieseltåg drivas med den andel förnybara drivmedel som är godkänt, dock minst 20 procent förnybara drivmedel,

Eltåg ska drivas med **klimat neutral** 400-procent förnybar el,

fordon inom serviceresor drivas med minst 40 procent förnybara drivmedel.

Under programperioden ska klimatpåverkan för resor till vårdinrättningar minska genom samordning och digital teknik.

År 2025 ska andelen förnybara drivmedel i upphandlade hyrbilar och transporttjänster vara minst 80 procent.

Under programperioden ska klimatpåverkan minska med minst XX procent för tjänsteresor, inklusive egna godstransporter, jämfört med 20XX.

Vi ska stimulera våra medarbetare till att välja mer hållbara resealternativ för arbetspendling, med en målsättning att minska klimatpåverkan med XX procent under programperioden, jämfört med 20XX.

Vi ska kartlägga förutsättningarna för att våra ambulanser och lantbruksfordon⁷ ska kunna drivas på förnybara drivmedel.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Etablera busslinje mellan Länssjukhuset Ryhov och Värnamo sjukhus. Efter utvärdering av denna busslinje utreds möjligheten att etablera busslinje mellan Länssjukhuset Ryhov, Höglandssjukhuset Eksjö och Värnamo sjukhus.

Utveckla digitala vårdmöten så att patienten i ökad utsträckning kan få vård i hemmet.

Utveckla samordningen av patientresor till och mellan våra sjukhus.

Utrusta alla våra allmänna konferensrum med teknik för resfria möten.

Stimulera fler patienter att välja hållbara resealternativ till vårdinrättningar.

Målnivåer och förslag på handlingsplan tas fram efter reseanalys våren 2020.

Successivt öka andelen förnybara drivmedel i pool-, verksamhets- och transportbilar till minst 80 procent år 2025.

Utrusta alla våra allmänna konferensrum med teknik för resfria möten.

Sida 10

DELMÅL

Utomhusmiljön kring våra fastigheter ska vara hälsofrämjande och den biologiska mångfalden ska öka.

All nybyggnation ska minst motsvara kriterierna för miljöbyggnad silver. År 2025 ska de byggmaterial vi använder uppgå till minst 80 procent A- och B klassade byggmaterial enligt SundaHus.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Genomföra så kallade I-tree-beräkningar för våra utomhusmiljöer vid sjukhusen.

~~Utöka andelen ängsytor med 20 000 m² kring våra sjukhus samt uppföra insektshotell.~~

Utvärdera möjligheten till synligt vatten och gröna tak vid varje ny- och ombyggnation samt vid markprojekt.

Möjliggöra att delar av bevattningen av vår utemiljö ska ske med dagvatten.

Sida 11

DELMÅL

~~Under programperioden ska sociala hållbarhetskrav och mer långtgående miljökrav ställas i prioriterade upphandlingar. Livscykelperspektivet ska guida oss i val av produkter.~~

År 2025 ska 100 procent av våra särskilt farliga kemiska produkter utretts med syfte att hitta hälso- och miljöanpassade alternativ. Vi ska ha bytt ut produkter där det varit möjligt.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Vi ska kartlägga miljö- och hälsoskadliga ämnen i varor¹ utifrån vår kemikaliestrategi med syfte att minska negativ påverkan.

Sida 12 DELMÅL

Av våra livsmedelsinköp ska år 2025

- minst 95 procent av kött, mejeriprodukter och ägg vara producerade i enlighet med krav motsvarande svensk lagstiftning inom djuromsorg,
- minst 80 procent av frukt, bär, grönsaker och potatis vara producerade i enlighet med krav motsvarande svensk lagstiftning inom livsmedelsproduktion,
- minst 95 procent av fisk och skaldjur vara märkt med MSC eller motsvarande för hållbart fiske/fiskodling,
- 100 procent av kaffe, te, drickchoklad och bananer vara producerade med sociala och etiska krav. ~~motsvarande Fairtrade och vara ekologiskt producerade,~~
- minst 65 procent av de totala livsmedelsinköpen vara ekologiskt producerade.

Öka användning av närproducerade livsmedel inom befintliga och kommande livsmedelsavtal samt genom att ta tillvara naturbruksgymnasiernas egenproducerade livsmedel.

Vi ska minska klimatpåverkan från serverade måltider inom vår verksamhet.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Säsongsanpassade menyer och inköp av livsmedel efter säsong.

Främja inköp av lokalt närproducerade livsmedel inom 10 mils avstånd från Jönköpings län.

Sida 14 DELMÅL

Den relativa klimatbelastningen från vår kapitalförvaltning ska minska jämfört med år 2018 och klimatbelastningen ska vara lägre än för jämförbara index.

År 2021 ska vi utreda hur avvägningen mellan hållbarhetskrav, risk och avkastning kan hanteras i syfte att ställa mer långtgående krav avseende social hållbarhet och miljö i vår kapitalförvaltning.

PRIORITERADE ÅTGÄRDER